

Barok na Slovenskem

Zažetek glasbenega baroka na Slovenskem sovpada z nastopom protireformacije, ki je na široko odprla vrata v it. glasbi. Njegov prodor izpričuje že spisek muzikalij iz 1620 *Inventarium Librorum Musicallium*; zanj je značilen poudarek na zgodnje baročnih it. delih. Kar kaže, da se je nova smer sprva uveljavila na reproduktivnem področju. Skladatelji, ki so bili slovenskega rodu ali so izhajali s slovenskega etničnega ozemlja, so v tem času delovali v tujini: G. Plavec, kapelnik nadškofa v Mainzu, in D.Lackner Loosdorfu na Nižjem Avstrijskem, sta bila še precej vezana na tradicijo poznerenesance, čeprav so pri prvem že razločni elementi zgodnje monodije. S svojimi variacijskimi suitami in solističnimi cerkvenimi koncerti je že izraziteje zgodnjebaročno usmerjen I. Poš (*Musicalische Ehrnfreudt*, 1618; *Musicalische Tafelfreudt*, 1621; *Harmonia concertans*, 1623), organist koroških deželnih stanov v Celovcu, ki pa je bil neposredneje povezan z glasbenim delom na Slovenskem.

Poleg glasbene kapele ljubljanskega škofa je bil razvoj baroka važen jezuitski kolegij v Ljubljani s svojim gledališčem (Jezuitsko gledališče) in cerkvijo sv. Jakoba. V jezuitskih predstavah je imela značilno vlogo glasba, ki je bila od konca 17.stoletja pod vplivom it. opere. Komponirali so jo tudi domači skladatelji, npr. J.J. Hočevar, M.Čadež, v času svojega krajšega delovanja v Ljubljani pa verjetno tudi J.K. Dolar (*Missa Viennensis*, *Missa villana*, *Missa sopra la Bergamasca*), najpomembnejši skladatelj, ki je izšel iz jezuitskega kolegija. Še bolj kot jezuitske igre so pospeševale vzpon glasbenega baroka in tako operne predstave, ki so se v Ljubljani začele 1660. Iz repertoarja predstav, ki so bile 1740 pogostejše, je razvidno, da je bila sprva aktualna *opera seria* napolitanske smeri, že od 1757 pa komična opera. Zgledi zahodnih sosedov so kmalu spodbudili glasbenodramatsko ustvarjalnost domačih skladateljev, ki so posnemali tako imenovano operno produkcijo. To dokazuje opera *Il Tamerlano* (1732), ki je ohranjena v besedilu, skladatelja G.C. Bonomija, kapelnika kranjskega vicedoma F.A.S. Thurna.

Ko je na začetku 18. stoletja prešel glasbeni barok na Slovenskem v svojo pozno in najbolj intenzivno fazo, je bila v prvih 3 desetletjih njegovo žarišče >Academia philharmonicorum, ki je stilno odločno usmerila v it. b., njemo močno prizadevanje na reproduktivnem področju pa je pospešilo glasbeno ustvarjanje. Med skladatelji iz njenega kroga so bili J.B Hoffer, J.G. Goschell in V.K.A. Siberau. Iz skopih podatkov o njihovem ustvarjanju je mogoče razbrati, da so pisali duhovne in posvetne skladbe, tj. vokalno-instrumentalna, orkestralna in komorna dela (maše, Kantate, oratoriji, sonate, suite). Zlasti pomemben je oratorij, katerega prvi oblikovalec je bil Hoffer (*Magdalenae Conversio*, 1715; *Mors et vita*, 1715; *Patientia victrix* in *Amico Job*, 1716) pa tudi M.Omerza (*Christus bajulans crucem*, 1712) in J.Kurolđ.